

Ústavně-právní výbor Senátu Parlamentu ČR

Zpravodajka výboru: JUDr. Daniela Kovářová

Zpravodajská zpráva k senátnímu tisku 241 – 14. funkční období

Výroční zpráva Úřadu pro ochranu osobních údajů za rok 2023

I. Obecně

Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) byl zřízen zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Tento předpis byl transformován zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Podle § 50 odst. 1 zákona je ÚOOÚ ústředním správním úřadem pro oblast ochrany osobních údajů a dozorovým úřadem, který monitoruje dodržování právních předpisů a vymáhá je. Podle § 57 odst. 2 zákona úřad každoročně zpracovává výroční zprávu, kterou jeho předseda předkládá Úřadu Parlamentu a vládě do 3 měsíců od skončení rozpočtového roku.

Od září 2020 je předsedou ÚOOÚ Mgr. Jiří Kaucký.

II. Podrobněji

V roce 2023 úřad zpracoval 1373 stížností a 949 podnětů, z nichž 22 % směřovalo do oblasti údajů zpracovaných pro marketingové účely, 16 % se týkalo zveřejnění osobních údajů, 11 % monitorování prostřednictvím kamer, 9 % porušení povinnosti správce osobních údajů, 6 % výkonu práv subjektů, 3 % zpracování cookies a 2 % zpracování osobních údajů v pracovněprávních vztazích. Úřad dále reagoval na tisíce telefonických, písemných a emailových dotazů a na 13 dotazů týkajících se svobodného přístupu k informacím.

Hlavními milníky roku 2023 byly pro úřad podle zprávy cookies, mezinárodní koordinovaná akce týkající se pověřenců pro ochranu osobních údajů a nová evropská legislativa týkající se GDPR, digitální ekonomiky a předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boji proti němu.

Zajímavá je pasáž věnovaná tolik obtěžujícím cookies. Zpracování osobních údajů prostřednictvím cookies souborů vnímá Úřad jako potenciálně velmi problematické a

konstatuje v 70 % porušení v oblasti zpracování osobních údajů prostřednictvím souborů cookies, v 50 % porušení v plnění informační povinnosti a ve 30 % porušení v umístění možnosti souhlasu a odmítnutí s nahráním netechnických cookies souborů do různých vrstev cookie lišty.

Zpráva se dále zmiňuje o ničení záznamů z odposlechlů. Konstatuje, že Policie ČR nezavedla odpovídající opatření nezbytná pro posouzení, zda má dojít k návrhu na likvidaci podle § 88 odst. 7 trestního řádu, a nezbytná pro realizaci navazujících procesů, v důsledku čehož může docházet (a minimálně v jednotkách případů došlo) k opožděnému zničení záznamu odposlechu. Dále zpráva obsahuje informaci i rozhodnutích předsedy jakožto odvolacího orgánu proti rozhodnutí Úřadu. Další pasáž se věnuje metodické činnosti úřadu směrem k pověřencům pro osobní údaje a obecně konzultační činnosti úřadu. Pasáž týkající se rodných čísel obsahuje doporučení nahradit rodná čísla bezvýznamným osobním identifikátorem.

Zpráva dále konstatuje, že v roce 2023 úřad zaznamenal zvýšený počet obchodních sdělení zasílaných prostřednictvím zpráv SMS, nicméně ze statistik srovnávajících minulá léta tento závěr nevyplývá, neboť počty jsou velmi kolísavé. V loňském roce úřad vedl 20 kontrolních řízení a 29 správních řízeních, v nichž uložil sankce za 8.623.000 korun.

ÚOOÚ dále od roku 2020 vykonává agendu svobodného přístupu k informacím. Statistika je ovlivněna předáváním agendy procesního nástupnictví. Prostřednictvím tohoto procesního nástupnictví si Úřad stěžuje na to, že se stává odpovědným za rozhodnutí vydaná před mnoha lety jinými subjekty a tato rozhodnutí je nucen aktivně hájit, ačkoliv související správní řízení nevedl a požadovanými informacemi v zásadě nedisponuje. Řízení se přitom podle něj týkají právně složitých otázek, trvají mnoho let a často generují povinnost hradit soudní náklady, které Úřad svou činností nezpůsobil.

Úřad má 113, resp. 114 zaměstnanců a s ohledem na nové agendy požaduje do příštího období navýšení o 12 zaměstnanců s požadavkem na rozpočet více než 10 milionů korun. V roce 2023 hospodařil úřad s rozpočtem 10.457.390 Kč, výdaje však činily 173.747.900 Kč.

III. Stanovisko zpravodajky

Vzhledem k tomu, že jsem současně zpravodajkou výročních zpráv jiných úřadů (Veřejného ochránce práv a Nejvyššího kontrolního úřadu), mohu porovnat, jak vypadají jiné výroční zprávy. Zpráva ÚOOÚ je v porovnání s nimi obtížně srozumitelná a špatně čitelná, což navíc zhoršuje tuctové grafické zpracování. Při čtení jednotlivých konstatování se čtenář může zamýšlet nad důvody, které zákonodárce vedly ke zřízení tohoto kontrolního orgánu, tím spíš, požaduje-li úřad nyní, v době obrovského státního dluhu, navýšení počtu zaměstnanců o 12 lidí.

S ohledem na zákonné zmocnění, které určuje agendu úřadu, nemám ke zprávě samotné jako zpravodajka vážnější připomínky s výjimkou výše formulovaných a doporučuji ji vzít na vědomí. Tím se ale nezbavme dalších úvah o tom, jak po prvních letech zkušeností cítíme přínosnost speciálních institucí tohoto typu. A zda jejich existence nevede k alibismu všech standardních institucí, že se touto agendou zabývat nemusejí, když na to máme speciální úřad.

IV. Návrh usnesení

VÝBOR

Doporučuje

- I.** Senátu Parlamentu České republiky vzít **Výroční zprávu Úřadu na ochranu osobních údajů za rok 2023 na vědomí.**

Určuje

- II.** Zpravodajkou výboru k projednání na schůzi Senátu senátorku **Danielu Kovářovou;**

Pověřuje

- III.** předsedu výboru senátora **Tomáše Goláně**, aby s tímto usnesením seznámil předsedu Senátu Parlamentu České republiky.

11. dubna 2024

JUDr. Daniela Kovářová